

การพระราชกุศล

ซึ่งคล้ายกับ วันสวรรคต พระบาท สมเด็จพระพุทธ

เลิศ หาด้านภโดย

วันที่ ๑๖ กรกฎาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๕

ซึ่ง เป็นวันที่ คล้ายกับ วันสวรรคต พระบาท สมเด็จพระ

พุทธเลิศ หาด้านภโดย พระบาทสมเด็จพระเจ้า

อยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพนักงาน

จัดการพระราชกุศลตามเคยเหมือนทุกปีมา

เวลา บ่าย เจ้าพนักงานได้เชิญ พระบรมอัฐิ พระ

บรมทนต์ใน พระบาท สมเด็จพระพุทธเลิศ หาด้านภ

โดย และพระ บรมอัฐิ กรมสมเด็จพระศรีสุวิเยนทรา

มาตย์ ออกประดิษฐานบนพระแท่นเสด็จสวรรคตในพระ

ที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

ให้ พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงประจักษ์ศิลปาคม

เสด็จมาทรงจุดเทียนเครื่องนมัสการ พระสงฆ์วัด

อรุณราชวราราม ๑๐ รูป วัดเชนมาภิรตาราม ๕

รูปรวม ๑๕ รูป มีพระคุณาจารย์วัด เป็นประ

ธาน เจริญพระพุทธมนต์จบแล้ว พระมหารัตน์วัด

อรุณราชวรารามถวาย เทียนแทน สมเด็จพระพุทธ

โฆษาจารย์ ถิ่นที่หนึ่งแล้วมีดับปลกกรณรายร้อย ๒๐๐

รูปเสร็จ แล้วเจ้าพนักงานได้เชิญ พระบรม อัฐิ กลับ

ประดิษฐานณที่เดิม

๓

การพระราชกุศลสวดมหาสมณ

และศรัทธาในพระศัพ พระเจ้าน้องนางเธอ

พระองค์เจ้าเยาวไทยเทพกัญญา

ด้วยนับตั้งแต่วันที่ ๕ เมษายน รัตนโกสินทร

ศก ๑๒๕ ซึ่งเป็นวันที่พระเจ้าน้องนางเธอ พระ

องค์เจ้าเยาวไทยเทพกัญญาสิ้นพระชนม์นั้น จนถึง

วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ศกนี้ ครบ ๑๐๐ วัน พระบาท

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

ให้จัดการพระราชกุศลที่หออุทิศทักษิณา ซึ่ง

เป็นที่ใต้พระศพนัน มีกำหนดดังนี้

วันที่ ๑๐ กรกฎาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๕

เวลา ๒ ทุ่มเศษ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เสด็จพระราชดำเนินไปประทับ ณหออุทิศทักษิณา

ทรงจุดเทียนเครื่องนมัสการ ทรงศีลแล้ว พระสงฆ์

๑๐ รูป มีพระรองษ์เธอ พระองค์เจ้าพระสกลพร

พิริยพรตเป็นประธาน เจริญพระพุทธมนต์

ธรรมจกกับปัดต้นสูตร กับธรรมสังคินีมาติกาเป็น

ต้น เป็นส่วนเจ้าภาพจบแล้ว พระบาทสมเด็จพระ

พระเจ้าอยู่หัว ทรงทอดผ้าไตร ๕ ไตร ยัง

อีก ๕ ไตร โปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าน้องยาเธอ

กรมขุนศิริราชสังกาศ ทรงทอด ๓ ไตร พระเจ้า

น้องยาเธอ กรมหมื่นมรุพงษ์ศิริพัฒน์ ทรงทอด

๒ ไตร พระสงฆ์ ๑๐ รูป ดับปลกกรณแล้ว

พระสงฆ์ถวายอดิเรกถวายพระพรดา พระบาท

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จขึ้นเวลายามเศษ

วันที่ ๑๓ กรกฎาคม เวลาเช้า ๕ โมงเศษ
 พระสงฆ์ที่เจริญพระพุทธมนต์เมื่อคืนนี้ ๓ พระ
 ราชทานฉันด้วย พระมหาแจ่มเอาเรียนเล็กเที๋ม
 ๗ ประโยค วัดมกุฏกษัตริยาราม ถวายเทศน์
 ในท่งนาถกรณธรรม ๑ กัณฑ์ แล้วมีดับปกรณ์
 รายร้อย ๑๐๐ รูป

ครั้นเวลา ๒ โมงเศษ พระบาทสมเด็จพระเจ้า
 อยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปประทับ ณ หอชุกชุก
 ทักษิณา ทรงจุดเทียนนมัสการทรงธรรม พระ
 เทพกระวชินธรรมมาศน์ถวายศีล และศักราชแล้ว
 ถวายเทศน์ภาตพุทธาสุต ในนาถวรรคัมมบท
 ๑ กัณฑ์จบแล้ว ถวายยถา พระสงฆ์ถนาคูรวม
 ๕ รูป รมดีพิพิบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้า
 อยู่หัว ทรงทอดผ้าไตร ๑ ไตร พระสงฆ์ดับ
 ปกรณ์แล้ว ถวายอติเรก ถวายพระพรลา
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จขึ้นเวลายาม
 เศษ

วันที่ ๑๑ กรกฎาคม เวลาทุ่มเศษ พระบาท
 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่องครั้งยศทหาร
 ชาว ทรงประทับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เสด็จ
 ออกประทับ ณ หอชุกชุกทักษิณา ทรงไปรัชดถาก
 และกัณฑ์พฤกษ์ พระราชทานพระบรมวงษานุวงษ
 ษัราชกรณฝ่ายหน้าฝ่ายใน และราษฎร แล้ว
 โปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าน้องยาเธอ กรมขุนศิริวิ
 สังกาศ กับพระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นมรุพงษ์
 ศิริพัฒน์ ทรงไปรัชด้วยแล้ว โปรดเกล้าฯ ให้
 เจ้าพนักงานนิมนต์พระสงฆ์ พระบรมวงษานุวงษ

และกรมเจ้าพระราชาคณะ รวม ๑๓ รูป มีพระเจ้า
 น้อยยาเธอ กรมหมื่นอริวงษานุวงษ ๑ รูป เป็นคัม
 ฆีในโบสถ์อันตั้งพร้อมกันด้วย พระบาทสมเด็จพระ
 พระเจ้าอยู่หัว ทรงวางพวงมาลาที่พระศพ แล้ว
 พระบรมวงษานุวงษษัราชกรณฝ่ายหน้าฝ่ายใน ทรง
 วางพวงมาลาต่อไปหอบคแล้ว พระบาทสมเด็จพระ
 เจ้าอยู่หัว ทรงจุดเทียนเครื่องนมัสการทรงธรรม
 พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นอริวงษานุวงษ ๑ รูป
 ถวายศีลแล้ว ถวายเทศน์ภาตพุทธาสุต ๑ กัณฑ์
 จบแล้ว พระสงฆ์ ๒๐ รูป ถวายศภาคาราพรค
 กับธรรมสังคินมาตिकाเป็นต้นจบแล้ว พระบาท
 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงทอดผ้าไตร ๒๑ ไตร
 พระสงฆ์ดับปกรณ์แล้ว ทรงถวายไทยธรรม
 ส่วนของหลวง กับทั้งวัดกุบัจจิมูลราคา ๓๐๐๐ ซึ่ง
 เป็นส่วนของเจ้าภาพทอดเกล้าฯ ถวาย เพิ่มไทย
 ธรรม วัดกุบัจจิมูลรายนี้ เป็นเงินซึ่งพระเจ้าน้อง
 นางเธอ พระองค์เจ้าอรไทยเทพกัญญา ทรง
 พระศรัทธาบริจาคไว้เมื่อก่อนจะสิ้นพระชนม์ ให้
 ฝากไว้ ในที่อื่นเกิดผลแล้ว และเก็บผลมาจำหน่าย
 เป็นเงินเดือนคนเครื่อง พระเจ้าน้องยาเธอ กรม
 หมื่นอริวงษานุวงษ ๑ รูป และ เครื่องภัคอาหาร
 พระพิมพ์ธรรม (ยัง) ก็ทั้งพระภิกษุซึ่งอยู่กุฎ
 ที่พระองค์ท่านได้ ทรงสร้างไว้ ในวัดมกุฏกษัตริยา
 รามแห่งหนึ่ง ที่กุฎที่วัดภาควัดเบญจมบพิตรอีก
 แห่งหนึ่ง เป็นประจำเดือน เหลือขึ้นให้วัดรวบรวม
 ไว้จำหน่ายการปฏิสังขรณ์ ที่ตั้งอยู่เจ้าจอม
 มารดาบวที่วัดมกุฏกษัตริยารามแห่งหนึ่ง ศาต

อุเทศปทุมที่วัดเทพศิรินทราวาศแห่งหนึ่ง กู้ที่
 ได้ทรงสร้างที่วัดมกุฏกษัตริยารามแห่งหนึ่ง กับ
 กู้ที่วัดภาคซึ่งได้ทรงสร้างที่ วัดเบญจมบพิตรอีกแห่ง
 หนึ่ง แล้วพระองค์ถวายอนุโมทนา ถวายอธิกร
 ถวายพระพรตาแล้วเสด็จขึ้น เวลายามเศษ
 ในการพระราชกุศลนี้ โปรดเกล้าฯ ให้มี
 พระญวนมาสดวกตงเด็กด้วยของสุคตบวร วัดอุไทย
 ราชบุร่ง มาเป็นประธาน ราช

การส่งเสด็จ

สมเด็จพระเจ้าดุกยาเชอ

เจ้าฟ้ากรมขุนศุโขไทยธรรมราชา

ด้วยสมเด็จพระเจ้าดุกยาเชอ เจ้าฟ้ากรมขุน
 ศุโขไทยธรรมราชา มีพระชนม์พรรษาเจริญวัย
 ได้ทรงศึกษาวิชาภาษาไทยและอังกฤษ พอสมควร
 ที่จะทรงเรียนวิชาให้ยิ่งขึ้นต่อไปได้แล้ว พระบาท
 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 ให้เสด็จออกไปทรง ศึกษา วิชา ณ ประเทศยุโรปต่อไป
 ก่อนที่จะเสด็จขึ้นสมเด็จพระเจ้าดุกยาเชอได้
 ทรงนำพระพุทศ คือ
 วันที่ ๑๓ กรกฎาคม รัตนโกสินทร ศก ๒๒๕
 เวลาบ่าย เจ้าพนักงานได้เตรียมการตั้งม้าหุ้ม
 พระแท่น ที่ห้องคานหน้าฯ พระที่นั่งวิมานเมฆ

ด้านตะวันออก พระราชโอรสพระองค์หนึ่งประจำ
 รัชกาลปัจจุบันนี้ กับพระโอรสพระองค์ของค
 เด็ก ซึ่งจะพระราชทานแก่สมเด็จพระเจ้าดุกยาเชอ
 พร้อมด้วยเครื่องนมัสการ และพระค่าน้ำพระ
 พุทศมนต์
 ครั้นเวลาทุ่มเศษ พระบาทสมเด็จพระเจ้า
 อยู่หัวเสด็จออก โปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพนักงาน
 นิมนต์พระสงฆ์พระบรมวงศานุวงษ์ และสมเด็จพระ
 พระราชาคณะ พระราชาคณะ ขึ้นไปนั่งบน
 อากันต์พร้อมกันแล้วโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระ
 เจ้าดุกยาเชอ เจ้าฟ้ากรมขุนศุโขไทยธรรมราชา
 ทรงประเคนไตรศรเขมผ้าเช็ดแก่พระสงฆ์ ๑๐ รูป
 มีพระเจ้าน้องยาเชอ กรมหมื่นวชิรญาณวโรรส
 เป็นประธาน พระสงฆ์มาครองผ้าไตรศรห้อย
 ชันดัง และกลับขึ้นไปนั่งพร้อมกันแล้ว สมเด็จพระ
 พระเจ้าดุกยาเชอ ทรงจุดเทียนเครื่อง นมัสการ
 พระเจ้าน้องยาเชอถวายสิ่งทรงหัดแล้ว เจริญ
 พระพุทศมนต์สัตตปริศ โห่สดเห็นพระบาทสมเด็จพระ
 พระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดเทียนที่พระครอบพระกริ่ง
 ถวายพระเจ้าน้องยาเชอ ในเวลาเมื่อพระสงฆ์
 กำลังเจริญพระพุทศมนต์อยู่นั้น พระบาทสมเด็จพระ
 พระเจ้าอยู่หัว เสด็จลงไปประทับห้องชันดัง
 มีพระราชดำรัสปรำได้ด้วยข้าราชการ ชันมากอย